

Степан СЛИВКА

Національний університет “Львівська політехніка”,
професор кафедри теорії права та конституціоналізму
Навчально-наукового інституту права,
психології та інноваційної освіти,
доктор юридичних наук, професор,
e-mail: stepan.s.slyvka@lpnu.ua,
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1683-4363>

МЕТААНТРОПОЛОГІЧНІ ПАРАДИГМИ АНТИНОМІЇ ФІЛОСОФІЇ ПРАВА

<http://doi.org/10.23939/law2024.41.332>

© Сливка С., 2024

В антиномійній теорії значне місце відводиться антропологічним особливостям людини. Таке твердження зумовлене тим, що людина у праві часто, навіть інколи беззаперечно, зосереджується на тому, що основним для неї є тілесна природа існування. Тоді вся увага зосереджується на тому, що тілесна поведінка визначає праведність чи неправедність життя і у цій теорії шукають антиномії, що до онтологічного результату не приводить.

Чому виникає такий стан?

Річ у тім, що людина не тільки тілесна, природна особа, а й надприродна. Цю тезу в безбожній державі великими намаганнями зводили до простого розуміння людини як частини природи, а не із всією природою – тілом, душею, духом. Це потрібно земній цивілізації, а не іншим. Такі позитивістські ідеології заперечували принаймні два століття, що позитивне право має право на існування, а природне ні, не кажучи вже про надприродне. Тому про душу і дух людини згадували тільки як про вигадки буржуазної теорії.

Нині метаантропологічні особливості невпевнено входять у філософсько-правову науку, даються взнаки колишні штучні впливи на розвиток справжніх антропологічних причин.

Виявлення справжніх причин потребує виникнення суб'єкта права у сутність метаантропології. З одного боку, тіло, душа і дух є окремими, автономними складовими елементами людини. Кожен цей елемент має свої закони розвитку. Існують тілесні закони, душевні закони, духовні закони. Якщо існують закони, то вони діють за своїми імперативами. З іншого боку – тіло, душа, дух – це єдине ціле людини, і кожна частина, кожен орган повинні підкорятися розумові. Якщо розум працює погано або не онтологічно, то дієвість автономних законів тіла, душі й духу створюють або суперечності, або недостатні потенційні можливості регуляції. Такий ослаблений метаантропологічний організм людини видає антиномії. Із цього випливає, що людина у своїй поведінці не впевнена – різні варіанти її дій є або істинними, або не істинними, онтологічними, або неонтологічними. В кожному разі до правди вони не ведуть. Для цього необхідно враховувати глибинну сутність права, яка гармонізує внутрішні метаантропологічні закони людини, її метафізичні властивості.

Суб'єкти права основну увагу звертають на реалізацію позитивного права. Тому існує невиправдана тенденція нехтування природним і надприродним правом, їхніми регулятивними імпульсами.

Ключові слова: антиномія; істина; методологія; онтологія; правдивість; право; метаантропологічні парадигми; імпульсивне природне право.

Постановка проблем. Зміст наукової статті дає змогу розглянути сучасні проблеми права з позиції взаємозв'язку між онтологічними концепціями і філософією системи та її впливу на людину. Розглянемо правові явища, із якими стикається людина у земній цивілізації, зокрема без жодних здивувань. Існує парадигма віддзеркалення поведінки мікрокосмосу в макрокосмос, внаслідок чого Всесвіт може змінювати свої духовні структури, або потроху непомітно, неусвідомлено руйнуватися. Тому можна зробити висновок, що людина живе не стільки для себе, скільки для Всесвіту. Оцінку якості життя потрібно давати не тільки за особистими здобутками у практичному житті, а за здобутками для зміцнення цілісності Всесвіту.

Аналіз дослідження проблеми. Дослідженням важливих питань, які стосуються цієї проблематики, займається чимало науковців та відомих людей.

Мета статті. Встановити причини появи антиномій філософії права, їх розв'язання за допомогою гіпотетичних та категоричних імперативів. Дослідити способи вирішення життєвих проблем за допомогою онтологічних правових методологій, онтологічного права, регулятивних природних і надприродних регулятивних імпульсів.

Виклад основного матеріалу. Антиномія (від грец. – суперечність у законі) – це сукупність двох тверджень, кожне з яких однаковою мірою логічно довідне в цій системі [1, с. 67]. Дотримуватимемось досліджень І. Канта про природу знань та пізнаваність світу (чотирьох антиномій), хоча поняття антиномії трапляється в античній філософії та середньовічній схоластиці. Зокрема, І. Кант вважав: коли розум виходить за межі можливого досвіду, він часто стикатиметься із різними антиноміями, і робитиме однаково раціональні, але взаємно суперечливі висновки. Звідси й випливають чотири антиномії Канта:

1) світ є скінченим у просторі й у часі (теза) – світ і нескінченим у просторі й у часі (антитеза);

2) все у світі є простим і неподільним(теза) – все у світі є складним і все можна розділити (антитеза);

3) в світі існує свобода (теза) – в світі немає свободи, все відбувається за законами природи, тобто з необхідності (антитеза);

4) існує Бог як першопричина світу (теза) – не існує ніякої першопричини світу (антитеза) [2].

Філософ виділяє дві антиномії математичні та дві динамічні. Існують й інші думки щодо антиномій, які достатньо висвітлені у філософській літературі. У філософії права проблема антиномії має певні особливості, які випливають з того, що розглядаються зіткнення не у будь-якому твердженні, а у законі. Протилежні думки у законі ведуть до діаметрально протилежних висновків щодо долі людини. Зокрема, суддя, опинившись в ситуації антиномії, не може встановити онтологічної справедливості, його розум ніколи не може ні підтвердити, ні спростувати вину підозрюваного. Такий стан можна пояснити тим, що закон має подвійну логіку, а це є парадоксальним і призводить до різноманітних конфліктів у юридичній діяльності.

Тому філософія права обґрунтовує максимальну кількість антиномій у нормативній сфері, застосовуючи досвідне (апостеріорне) та незалежне від досвіду (апріорне) знання, не нехтуючи кожним із ним.

Із урахуванням наведених міркувань вважатимемо, що філософія права досліджує такі антиномії в межах нормативної дії:

1) основним правом є позитивне (теза), основним правом є природне й надприродне (анти-теза);

2) основними законами життя є державні парадигми (теза), основними законами життя є всесвітні парадигми (антитеза);

3) базовою природою існування людини є тілесна буттєвість (теза), базовою природою існування людини є душевна і духовна буттєвість (антитеза);

4) людина живе для себе (теза), людина живе для інших (антитеза).

Розв'язання цих основних, як видається, антиномій потребує встановлення причин їх утворення та існування. Адже зазначені тези і антитези не виникли з нічого і так чи інакше діють у реальному житті.

Вважатимемо, що основні причини антиномій філософії права такі:

1) недостатнє зіставлення суб'єктом права гетерономних та автономних факторів у вітальних явищах;

2) використання суб'єктом права множинних онтологічних і неонтологічних методологій розв'язання проблеми;

3) змішування суб'єктом права таких понять, як закон, право, істина, правда тощо;

4) недостатнє заглиблення суб'єкта права у метаантропологічні особливості людини;

5) нехтування суб'єкта права природним і надприродним правом, їхніми результативними імпульсами;

6) неврахування суб'єктом права того факту, що людина є мікрокосмосом;

7) несприйняття суб'єктом права того, що існує відповідальність і увідповідальність винної особи.

Обґрунтування цих причин появи та існування антиномій у філософії права доцільно здійснити крізь призму метаантропології.

Вітальні явища – це звичайні, життєдіяльні події, які наявні у дійсності та які творить людина зі своєї чи не зі своєї волі. При цьому відбуваються або не відбуваються порушення норм, принципів моралі та закону. Фактично це неминучі явища, за які людина отримує схвалення або осуд.

Антиномія у вітальних явищах виникає з двох причин: коли оцінюється поведінка людини з позицій стороннього суб'єкта права або коли власна позиція перебуває у невизначеному стані (людина не може визначити, зробила добро чи зло в конкретному вітальному явищі). Такі міркування приводять до понять *гетерономії* та *автономії*.

Кантівське твердження про гетерономію відображає чужорідну закономірність; визначеність будь-якого явища сторонніми щодо нього зовнішніми законами. Ця закономірність панує в етиці та праві.

Гетерономія (від грецьк. – інший закон), гетерономний – такий, закони існування якого, фактори, що його зумовлюють, містяться в чомусь іншому зовнішньому [3, с. 43]. У гетерономії є два імперативи (накази): гіпотетичний і категоричний. Гіпотетичний (оснований на гіпотезі – власній або чужій), а категоричний (оснований на власних переконаннях, рішучостях, безумовностях).

У праві гіпотетичний імператив встановлює держава у вигляді державних законів, а гіпотетичний імператив впливає із законів розвитку природи. Перший випадок іменується імперативом позитивного права, а другий – імперативом надприродного права.

Імператив позитивного права у чистому вигляді є гетерономним, зобов'язує людину до певної поведінки, безумовно виконувати норми, встановлені державою. Тут не враховується воля людини, її бажання чи небажання. Це примус, який пригнічує власну волю людини. Щоправда, у деяких випадках власна воля збігається із гіпотетичним імперативом позитивного права.

Імператив природного і надприродного права, безперечно, є протилежним гетерономії, тобто автономним, власним. Він породжує справжній принцип етичності, законності, почуття внутрішнього імперативу обов'язку, який ґрунтується на власних переконаннях, власному волевиявленні тощо. Автономність правової поведінки враховує не тільки власну волю дії, а навіть власні наміри, думку щодо невиконання чужих надприродних норм. Тобто сліпе виконання розпоряджень тут виключене.

Стає зрозумілим, що суб'єкт права нерідко перебуває в антиномійних ситуаціях. Він відчуває, що окремі вітальні явища містять у собі правильності імперативів природно-надприродного та позитивного права, хоча результати чи наслідки різні. Виходить, що вимоги природного права, хоча й заперечують вимоги позитивного права, але є виправданими (і навпаки теж). Звичайно, у судових процесах перевагу віддають позитивному праву, що тим самим і вирішує антиномію. Тоді гіпотетичність перевершує категоричність і, відповідно, гетерономність перемагає автономність.

Життєві проблеми суб'єкт права вирішує по-різному, хоча ефект від цього може бути однаковий. Це залежить від методології професійного діяння відповідної особи. *Методологій* багато, але їх можна класифікувати на *онтологічні (буттєві)* та *неонтологічні (не буттєві)*. Чому у світі існують неонтологічні методології?

Потрібно виходити з того, що детермінантами (визначниками) методології є установки, методи і методики. Найбільші проблеми у методології створюють установки, в яких зосереджені науково-навчальна база, інформаційний ресурс, розуміння світобудови і, найголовніше, визнання основного питання сучасної філософії: співвідношення духовного і матеріального, природного і штучного, існує першооснова чи ні. Ці та інші чинники фокусуються на понятті людини, її метаантропологічних, надприродних властивостях тощо.

Онтологічні установки ставлять питання про первинність виконання природних чи штучних норм поведінки, тобто надання переваги природному чи позитивному праву. Тоді будуть різні результати, хоча у практичному житті такі намагання не зосереджують уваги і безапеляційно часто віддають перевагу державно-владним нормам, не відчуваючи, що життєві явища перебувають у автономній стані.

Неонтологічні установки впливають із різних теорій, які людський розум ставить на вершину світового регулювання. Такий підхід породжує незліченну множину установок, які є хибними, оскільки природний розвиток, природне виховання і природне регулювання ставлять нижче від штучного, позитивістського, державного. Держава може сповідувати природні установки, але їй це не вигідно. Щоправда, дотримання неонтологічних установок у регулюванні поведінки людини є надзвичайно антиномійним явищем. Панує ситуація, коли правильні вимоги держави, вимоги природи, а життєдіяльні процеси не отримують онтологічного розвитку.

Досліджувати методи і методику розв'язання життєдіяльних проблем доволі складно, оскільки вони надзвичайно різноманітні. Кожен суб'єкт права не лише має свою методологічну установку, він застосовує ще й свої методи й методику – антиномії щоразу посилюються.

Загалом можна сказати, що правильне розуміння методологій вирішення проблеми перебуває в онтологічно-правовому просторі природно-надприродних норм.

Своєрідним підсиленням антиномійності у філософії права є понятійний апарат, його неадекватне розуміння й реалізація. Ідеться, передусім, про такі поняття, як закон, права, істина, правда тощо. Залежно від стану розумування, мудрості впровадження у правову дійсність необхідних понять, прийняття рішень виникають або не виникають антиномії.

Закон існує для вноормування певного процесу: фізичного, біологічного, математичного, логічного тощо. Одразу виникає запитання: хто створив закон для впорядкування? Відповідь на це питання аналогічна до відповіді на інше запитання: чий Крим? Кожна відповідь зумовлює основну думку про людину. Викручуватись у відповідях – це, принаймні, антиномії, а фактично – маніпулятор у своїй поведінці із шахрайськими витівками у науці. Так не буває правильно.

Потрібно визначитися з тим, що первинний Закон створив Творець Всесвіту. Це множина *природних* законів розвитку світу, які вивчає фізика, природознавство, філософія тощо. Недосліджені закони належать до надприродних, як непізнанні, таємничі, недоступні раціональному мисленню.

Крім того, з появою суспільства виникли свої закони (мораль, звичаї, традиції), які стали *органічними*, вихід на світову арену держави зумовив ситуацію створення законів земної влади, які є все-таки *штучними*, хоча часто їх називають *позитивними* (доволі умовно). Штучні закони часто

суперечать органічним і природним, виникають також антиномії (кожен творець позитивного закону по-своєму правий). Але перевага повинна надаватися природному, оригінальному, онтологічному закону.

Роз'яснення коментування природного Закону первинно належить Творцеві Всесвіту, а відтак людині, що породило поняття права, яке існує як *онтологічне і не онтологічне*.

Онтологічне право висвітлене у канонічному праві. Природно виважені роздуми як реалізувати (дотримуватися, виконувати, використовувати, застосовувати), схвалені й узгоджені з богословською теорією, всесвітні закони утворюють єдину нормувальну сферу, єдиний первинний і незмінний імператив. Тому маємо всі підстави вважати таке право онтологічним, творіння людського розуму в ньому виключене. Тут потрібне міцне пізнання: людський розум через природний розвиток своєї метаантропологічності, відповідного таланту “викриває” назовні ось те онтологічне право. Це “викривання” приводить до філософії права, її теоретичних аспектів, зокрема теорії права. Стає зрозумілим, що з'являється неонтологічне право, яке залежить від змісту й ступеня дотримання онтологічного права. Це людське право і воно не може збігатися або перевищувати право Всесвіту, в якому людина участі не бере. Звідси й випливають можливі антиномії між онтологічним і неонтологічним правом. У деяких випадках окремі людські правові судження у незначних імперативах антиномійні із нелюдськими судженнями.

Істина і правда – різні правові категорії. Істина – це людське неонтологічне творіння, а правда – нелюдська, онтологічна парадигма (взірець). Досягти правди людині практично не вдається. Тому виникають ситуації, коли на шляху до правди людина отримує проміжний, неостаточний результат, що є істиною, частиною правди, неповною правдою.

Відомо, що у давнину під правдою люди розуміли право (згадаймо Руську Правду). Але слово “правда” стосується абсолютного виміру. У Вікіпедії зазначено, що правда – це об'єктивна реальність, що не залежить від спостерігача чи суб'єктивного сприйняття. Синонімом слова “правда” є слово “істина”, яке внаслідок втрати, браку фахової освіти чи з метою свідомих маніпуляцій часом протиставляють слову “правда” [3]. У побуті часто панують такі звороти: “довести правду”, що не завжди точно, “дійти правди”, “від правди не втечеш”, “проти правди не попреш”, від “правди життя”, “правда буде зверху” тощо. Тут йдеться про щось недосяжне, ірраціональне, надприродне, але це поняття існує, воно беззаперечно регулює і ставить на онтологічне місце будь-які суперечності.

У філософії права правда обґрунтовується не стільки природним правом, скільки надприродним правом. За допомогою природного права із великим залученням позитивного права (частіше конституційного права) суб'єкти права доводять лише *правдивість*. До самої правди людина не дійде, вона у позамежовому просторі.

Істина – це “те, що є”, “а правда – це те, що має бути”. Істина відображає поточний статистичний стан справ, а правда – динаміку й цілеспрямованість, спонукає до розвитку і вдосконалення [4]. Істина ще не вирішує конфліктної ситуації. Істина індивідуальна, суб'єктивна. Якщо людська істина наближається до правди, що її називають істинною правдою.

Взагалі, можна констатувати, що істинна притаманна позитивному праву, істинна правда – природному праву, а правда – надприродному праву. Зрозуміло, що у такому дефініюванні антиномії буде чимало.

Природне (і надприродне) право не є витвором людини, а, швидше за все, гносеологічним продуктом пізнання природного закону. Природний закон забезпечує закономірний розвиток Всесвіту, всього, що перебуває у ньому. Це забезпечення є гармонійним, плавним, безперервним тощо. Сприйняття цієї плавності закону не під силу людині – вона пізнає лише окремі поштовхи хвилі збудження, тобто те, що потрапляє у поле її інтересів. Звичайно, у людини складається враження про дію природних законів, але лише на основі окремих імпульсів. Таке враження породжує своєрідне *імпульсивне природне право*. Про надприродне право міркування будуть аналогічними, тільки із позицій швидше віри, ніж почуття чи розуму. Якщо природний закон

управляє всім Всесвітом, то він управляє розумом і почуттями людини у вигляді спонукальності, поривчастості, здебільшого мимовільним способом. Тобто утворюється природно-правовий імпульс, який регулює поведінку, почуття, думки людини. Наголосимо, що ця природно-правова імпульсивна система є онтологічною, оскільки не залежить від волі іншої людини, суспільства, а тим більше держави.

Регулятивні імпульси природного права хоча не є автономними, але породжують антиномії у змішуванні їх із позитивним правом. Відбувається імплементація (наповнення, введення) природного права в позитивне. Звичайно, цей процес не є повним, суспільним, оскільки введенню підлягають лише окремі імпульси. Але і вони створюють реальні антиномії. Ці антиномії виникають завдяки природним імпульсам, які впливають на людину, тому й вирішуються через глибоке пізнання природного й надприродного права.

Метаантропологічні парадигми антиномії філософії права часто виникають із неповного розуміння чи сприйняття того твердження, що людина є мікрокосмосом.

Мікрокосмос – в античній натурфілософії розуміння людини як Всесвіту (макрокосмосу) в мініатюрі. Процеси, що відбуваються всередині людини, аналогічні всесвітнім процесам і підпорядковані тим самим законам [5]. Зрозуміло, що між мікрокосмом і макрокосмосом існує глибинний взаємозв'язок. Цей зв'язок метантропологічний: людська душа, її почуття є малим світом у великому світі. Гармонійна взаємодія двох світів очевидна. І навіть більше, всі люди Всесвіту як малі світи, мікрокосмоси утворюють гештальтний (цілісний) трансцендентальний великий світ, макрокосмос. Тут фізичне життя, матеріальні речі беруть до уваги лише в тому випадку, коли властивості тіла виходять за межі буття – у трансцендентний, ірраціональний світ. Буденна, земна життєдіяльність людини зв'язує видимий світ з невидимим подібно до метаантропологічного зв'язку: тіло взаємодіє із душею і духом.

Однак взаємовпливи макрокосмосу і мікрокосмосу у правовому житті часто сприймаються скептично, унаслідок чого показник антиномійності доволі високий. Суб'єкти права не вважають, що своїми діями заподіюють шкоду природно-наприродному зв'язку людської поведінки з цілісністю світу. Здебільшого панує думка, що для досягнення успіху в житті всі методи і засоби допустимі, незважаючи на те, що ці дії антиномійні. Філософія права із своїми вступами: метафізичними (канонічне право), практичними (правова деонтологія), теоретичними (загальна теорія права) має змогу навести правовий порядок у науці.

Усвідомлення чи неусвідомлення, сприйняття чи несприйняття, реагування чи нереагування на те, що антиномії існують і їх потрібно розмежовувати, враховувати, приводять до того, що рано чи пізно настає не тільки *відповідальність*, а й *увідповідальнення винної особи*.

У філософії права та й у праві взагалі основні зусилля спрямовані на правову гармонію, яка передбачає принцип: провинився – компенсуй, зазнай покарання. Така гармонія існує у буденному, матеріальному (ордологічному) житті, така ж є у душевному, нематеріальному (екзистенціальному) житті; а також у духовному (трансцендентальному) житті між мікрокосмосами, між мікрокосмосом і макрокосмосом. Адже природно-надприродні закони однакові у різних сферах взаємовідносин. Якщо міркувати з позиції метаантропології (тіло, душа, дух), то треба бути об'єктивним щодо гештальту, гармонії: фізична дія, слово, почуття, думки, наміри. У всіх цих фізичних і матеріальних діяннях людина скоює неонтологічності: робить не те, говорить не те, планує не те тощо. Філософія права ці діяння зараховує до правопорушень, тобто до порушень позитивного (штучного) права, природного, надприродного права.

Позитивне право регулює ордологічні відносини. Це прерогатива галузей права і у всіх правопорушеннях настає правова відповідальність.

Природне і надприродне право регулює екзистенціальні й трансцендентальні відносини. Вони теж є правовими. Тут виникає парадокс і навіть значна прогалина – відсутність покарання за позитивним правом. Зокрема, як встановити відповідальність за екзистенціальні та трансцендентальні

правопорушення? Ніяк, у сфері позитивного права відповідальності не існує. Але все-таки порушення бувають доволі часто.

Ідеться про порушення у природно-надприродному просторі, а не у правовому полі. Там за правопорушення настає не відповідальність, а *увідповідальнення*. Префікс *у* вказує на семантичну лінію, спрямовану у просторі, де конкретизація не обмежується в значенні завершеності метафізичного діяння.

Наприклад, якщо у позитивному праві крадіжка (як дія) має закінчення, то у екзистенціальному і трансцендентальному праві ненависть (як діяння) характеризується пролангованістю, а інколи й незавершеністю.

Розглянуті причини антиномії у філософії права є дієвими, але часто їх не враховують або враховують не повною мірою у науці. Тому результати дослідження різні, а на практиці спостерігають незадоволення учасників правового конфлікту.

Висновки. Метаантропологічні парадигми антиномії філософії права існують унаслідок недосконалості позитивного права, його неповноти у регулюванні суспільних процесів, тому твердження про те, що воно є штучним витвором держави, виправдані. З іншого боку, використовувати у повному обсязі природне і надприродне право у позитивному правотворенні – доволі складне завдання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Словник іншомовних слів/ Відп. ред. О.С. Мельничук. Київ: Гол. редакція УРЕ, 1985. 964 с.
2. І. Кант про природу знань та пізнаваність світу. URL: <http://kimo.univ.kiev.ua/Phil/17.htm>
3. Гетерономія. URL: https://ru-m-wikipedia-org.translate.google/wiki/Гетерономия?_x_tr_sl=ru&_x_tr_tl=uk&_x_tr_hl=uk&_x_tr_pto=sc
4. Правда. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Правда>
5. Істина. URL: <https://slovotvir.org.ua>

REFERENCES

1. *Slovník inšomovnykh slov [Dictionary of foreign words]*/ Vidp. red. O. S. Melnychuk. K.: Hol. redaktsiia URE, 1985. 964 p. [in Ukrainian].
2. *I. Kant pro pryrodu znan ta piznavanist svitu [I. Kant on the nature of knowledge and knowability of the world]*. URL: <http://kimo.univ.kiev.ua/Phil/17.htm> [in Ukrainian].
3. *Heteronomiia [Heteronomy]*. URL: https://ru-m-wikipedia-org.translate.google/wiki/Heteronomyia?_x_tr_sl=ru&_x_tr_tl=uk&_x_tr_hl=uk&_x_tr_pto=sc [in Ukrainian].
4. *Pravda [Truth]*. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Pravda> [in Ukrainian].
5. *Istyna [Truth]*. URL: <https://slovotvir.org.ua> [in Ukrainian].

Дата надходження: 01.02.2024 р.

Stepan SLYVKA

Lviv Polytechnic National University,
Institute of law, psychology and innovative education,
Doctor of Law, Professor,
Professor of the Department of theory and
philosophy of law and constitutionalism,
e-mail: stepan.s.slyvka@lpnu.ua,
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1683-4363>

META-ANTHROPOLOGICAL PARADIGMS OF THE ANTINOMY OF THE PHILOSOPHY OF LAW

In the antinomian theory, a significant place is given to the anthropological features of a person. Such a statement takes place because human beings in law often, even sometimes unquestionably, focus on the fact that the main thing for them is the bodily nature of existence. Then all attention is directed to the fact that bodily behavior decides the righteousness or non-righteousness of life, and antinations are sought in this theory, which does not lead to a deontological result.

Why does this state occur?

The fact is that a person is not only a physical, natural person, but also a supernatural one. This thesis in a godless state was reduced to a simple understanding of man as a part of nature, not all of nature – body, soul, spirit: This is needed by earthly civilization, and not by others. Such positivist ideologies denied for at least two centuries that positive law has the right for existence, but the natural is not, not to mention the supernatural. Therefore, the human soul and spirit were mentioned only as figments of bourgeois theory.

At present, the meta-anthropological features are not confidently included in the philosophical and legal science, as signs of former artificial influences on the development of real anthropological reasons.

The identification of the real reasons requires the subject's right to the essence of meta-anthropology. On the one hand, the body, soul and spirit are separate, autonomous components, elements of a person. Each of these elements has its own laws of development. There are bodily laws, mental laws, and spiritual laws. If there are laws, then they act according to their imperatives. On the other hand, the body, soul, and spirit are a unified whole of a person, where every part, every organ must obey the mind. In the case when the mind works weakly or not ontologically, then the effectiveness of the autonomous laws of the body, soul, and spirit create either contradictions or insufficient potential opportunities for regulation. Such a weakened metaanthropological human organism produces antinomies. Then it follows that a person is not confident in his behavior – various options for his actions are either true or not true, ontological or non-ontological. In any case, they do not lead to the truth. For this, it is necessary to take into account the deep essence of law, which harmonizes the internal meta-anthropological laws of man, his metaphysical properties.

Subjects of law pay the main attention to the implementation of positive law. Therefore, there is an unjustified tendency to neglect natural and supernatural law, their regulatory impulses.

Key words: antinomy; truth; methodology; ontology; truthfulness; law; meta-anthropological paradigms; impulsive natural law.